

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (desiata komora)

z 22. septembra 2022*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti – Hraničné kontroly, azyl a prisťahovalectvo – Azylová politika – Smernica 2013/32/EÚ – Spoločné konania o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany – Žiadosť o medzinárodnú ochranu – Dôvody neprípustnosti – Článok 2 písm. q) – Pojem „následná žiadosť“ – Článok 33 ods. 2 písm. d) – Zamietnutie žiadosti o medzinárodnú ochranu členským štátom ako neprípustnej z dôvodu zamietnutia predchádzajúcej žiadosti podanej dotknutou osobou v Dánskom kráľovstve – Konečné rozhodnutie prijaté Dánskym kráľovstvom“

Vo veci C-497/21,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Schleswig-Holsteinisches Verwaltungsgericht (Správny súd spolkovej krajiny Šlezvicko-Holštajnsko, Nemecko) zo 6. augusta 2021 a doručený Súdnemu dvoru 13. augusta 2021, ktorý súvisí s konaním:

SI,

TL,

ND,

VH,

YT,

HN

proti

Bundesrepublik Deutschland,

SÚDNY DVOR (desiata komora),

v zložení: predseda desiatej komory I. Jarukaitis, sudcovia M. Ilešič a D. Gratsias (spravodajca),

generálny advokát: N. Emiliou,

tajomník: A. Calot Escobar,

* Jazyk konania: nemčina.

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- nemecká vláda, v zastúpení: J. Möller a R. Kanitz, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: A. Azema, L. Grønfeldt a G. Wils, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 33 ods. 2 písm. d) v spojení s článkom 2 písm. q) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 60).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi SI, TL, ND, VH, YT a HN a Bundesrepublik Deutschland (Spolková republika Nemecko) týkajúceho sa zákonnosti rozhodnutia Bundesamt für Migration und Flüchtlinge – Außenstelle Boostedt (Spolkový úrad pre migráciu a utečencov, pobočka Boostedt, Nemecko) (ďalej len „Úrad“), ktorým boli ich žiadosti o medzinárodnú ochranu zamietnuté ako neprípustné.

Právny rámec

Právo Únie

Protokol o postavení Dánska

- 3 Články 1 a 2 Protokolu (č. 22) o postavení Dánska, ktorý tvorí prílohu k Zmluve o EÚ a Zmluve o FEÚ (ďalej len „Protokol o postavení Dánska“), stanovujú:

„Článok 1

Dánsko sa nepodieľa na prijímaní navrhovaných opatrení Radou podľa tretej časti hlavy V Zmluvy o [FEÚ]. Jednomyselnosť členov Rady je, s výnimkou zástupcu vlády Dánska, nevyhnutná pre rozhodnutia Rady, ktoré musia byť prijaté jednomyselne.

Na účely tohto článku je kvalifikovaná väčšina vymedzená v súlade s článkom 238 ods. 3 [ZFEÚ].

Článok 2

Žiadne ustanovenia tretej časti hlavy V Zmluvy o [FEÚ], žiadne opatrenie prijaté podľa uvedenej hlavy, žiadne ustanovenie akejkoľvek medzinárodnej dohody uzavretej [Európskou úniou] podľa tejto hlavy a žiadne rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie o výklade týchto ustanovení

alebo opatření alebo opatření zmenených a doplnených alebo meniteľných podľa uvedenej hlavy nie je záväzné pre Dánsko alebo sa s ohľadom na tento štát neuplatňuje. Tieto ustanovenia, opatrenia alebo rozhodnutia neovplyvňujú žiadnym spôsobom právomoci, práva a záväzky Dánska. Tieto ustanovenia, opatrenia alebo rozhodnutia nemenia ani nedopĺňajú žiadnym spôsobom *acquis communautaire*, ani *acquis* Únie a netvoria súčasť práva Únie tak, ako sa uplatňujú na Dánsko. Najmä akty Únie v oblasti policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach prijaté pred nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy, ktoré sú zmenené a doplnené, sú naďalej záväzné pre Dánsko alebo sa s ohľadom na tento štát uplatňujú.“

Smernica 2011/95/EÚ

- 4 Odôvodnenia 6 a 51 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 337, 2011, s. 9) stanovujú:
- „(6) Závery z Tampere [z 15. a 16. októbra 1999]... ustanovujú, že pravidlá týkajúce sa postavenia utečenca by sa mali doplniť opatreniami o doplnkových formách ochrany zabezpečujúcimi primerané postavenie akejkoľvek osobe, ktorá potrebuje takúto ochranu.
- ...
- (51) V súlade s článkom 1 a 2 [Protokolu o postavení Dánska] sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tejto smernice, nie je ňou viazané ani nepodlieha jej uplatňovaniu.“
- 5 V súlade s článkom 1 tejto smernice je stanoviť normy na účely oprávnenia štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva byť pod medzinárodnou ochranou, jednotného postavenia utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a obsahu poskytovanej ochrany.
- 6 Článok 2 uvedenej smernice, nazvaný „Vymedzenia pojmov“, stanovuje:
- „Na účely tejto smernice:
- a) ‚medzinárodná ochrana‘ znamená postavenie utečenca a doplnkovú ochranu, ako sú vymedzené v písmenách e) a g);
- b) ‚osoba s postavením medzinárodnej ochrany‘ je osoba, ktorej bolo priznané postavenie utečenca alebo doplnková ochrana, ako sú vymedzené v písmenách e) a g);
- c) ‚Ženevský dohovor‘ je dohovor týkajúci sa právneho postavenia utečencov uzavretý v Ženeve 28. júla 1951 [Zbierka zmlúv Organizácie Spojených národov, zv. 189, s. 150, č. 2545 (1954)], [zmenený] Protokolom [týkajúcim sa právneho postavenia utečencov prijatým v] New Yorku... 31. januára 1967;

- d) „utečenec“ je štátny príslušník tretej krajiny, ktorý [sa] kvôli oprávnenej obave pred prenasledovaním z rasových, náboženských dôvodov, dôvodov štátnej príslušnosti, z dôvodu zastávania určitého politického názoru alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine [nachádza mimo štátu svojej štátnej príslušnosti a – *neoficiálny preklad*] nemôže prijať alebo v dôsledku uvedených obáv odmieta ochranu tejto krajiny, alebo osoba bez štátneho občianstva, ktorá sa nachádza mimo štátu svojho doterajšieho pobytu z dôvodov, ktoré sú uvedené vyššie, alebo ktorá sa tam vzhľadom na uvedené obavy nemôže alebo nechce vrátiť a na ktorú sa neuplatňuje článok 12;
- e) „postavenie utečenca“ znamená uznanie štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva členským štátom za utečenca;
- f) „osoba oprávnená na doplnkovú ochranu“ je štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátneho občianstva, ktorá nie je oprávnená ako utečenec, ale vzhľadom ku ktorej boli preukázané podstatné dôvody domnievať sa, že dotknutá osoba by v prípade, keď by bola vrátená do svojej krajiny pôvodu alebo v prípade osoby bez štátneho občianstva do krajiny svojho doterajšieho pobytu, čelila reálnemu riziku utrpenia vážneho bezprávia, ako je definované v článku 15, a na ktorú sa neuplatňuje článok 17 ods. 1 a 2 a ktorá nemôže prijať alebo v dôsledku takéhoto rizika odmieta ochranu tejto krajiny;
- g) „doplnková ochrana“ znamená uznanie štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva členským štátom za osobu oprávnenú na doplnkovú ochranu;
- h) „žiadosť o medzinárodnú ochranu“ znamená požiadavku predloženú štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátneho občianstva o ochranu od členského štátu, o ktorých sa predpokladá, že požadujú postavenie utečenca alebo doplnkovú ochranu, a ktorí výslovne nepožadujú iný druh ochrany mimo rozsahu tejto smernice, o ktorú možno požiadať osobitne;

...“

Smernica 2013/32

- 7 Článok 2 písm. b), e) a q) smernice 2013/32 znie:

„Na účely tejto smernice:

...

- b) „žiadosť o medzinárodnú ochranu“ alebo „žiadosť“ znamená žiadosť o ochranu od členského štátu podanú štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti, o ktorých je možné predpokladať, že žiadajú o priznanie postavenia utečenca alebo postavenia osoby s doplnkovou ochranou, a ktorí výslovne nežiadajú o iný druh ochrany mimo rozsahu pôsobnosti smernice [2011/95], o ktorú je možné požiadať samostatne;

...

e) ‚konečné rozhodnutie‘ znamená rozhodnutie o tom, či sa štátnemu príslušníkovi tretej krajiny alebo osobe bez štátnej príslušnosti prizná postavenie utečenca alebo postavenie osoby s doplnkovou ochranou na základe smernice [2011/95] a ktoré už nepodlieha opravnému prostriedku v rámci kapitoly V tejto smernice bez ohľadu na to, či má tento opravný prostriedok účinok, ktorý umožňuje žiadateľom zostať v dotknutých členských štátoch až dovtedy, kým nebude známy jeho výsledok;

...

q) ‚následná žiadosť‘ znamená ďalšiu žiadosť o medzinárodnú ochranu podanú po prijatí konečného rozhodnutia o predchádzajúcej žiadosti, a to vrátane prípadov, keď žiadateľ svoju žiadosť výslovne vzal späť a prípadov, keď rozhodujúci orgán po konkludentnom späťvzatí žiadosti túto žiadosť zamietol v súlade s článkom 28 ods. 1“

8 Podľa článku 10 ods. 2 tejto smernice:

„Pri posudzovaní žiadostí o medzinárodnú ochranu rozhodujúci orgán najprv určí, či žiadatelia spĺňajú podmienky na priznanie postavenia utečenca, a ak tomu tak nie je, určí, či sú žiadatelia oprávnení na doplnkovú ochranu.“

9 Článok 33 ods. 1 a 2 uvedenej smernice stanovuje:

„1. Okrem prípadov, v ktorých sa žiadosť neposudzuje v súlade s nariadením [Európskeho parlamentu a Rady] (EÚ) č. 604/2013 [z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 31)], od členských štátov sa nevyžaduje, aby posudzovali, či žiadateľ spĺňa požiadavky na priznanie medzinárodnej ochrany podľa smernice [2011/95] v prípade, že sa žiadosť považuje za neprípustnú podľa tohto článku.

2. Členské štáty môžu považovať žiadosť o medzinárodnú ochranu za neprípustnú, iba ak:

a) iný členský štát poskytol medzinárodnú ochranu;

b) krajina, ktorá nie je členským štátom, sa považuje za prvú krajinu azylu pre žiadateľa podľa článku 35;

c) krajina, ktorá nie je členským štátom, sa podľa článku 38 považuje za bezpečnú tretiu krajinu pre žiadateľa;

d) žiadosť predstavuje následnú žiadosť, pričom sa neobjavili ani neboli žiadateľom predložené nové skutočnosti alebo zistenia súvisiace s posúdením, či žiadateľ spĺňa požiadavku na uznanie za osobu požívajúcu medzinárodnú ochranu v zmysle smernice [2011/95], alebo

e) žiadosť podáva osoba závislá na žiadateľovi po tom, ako podľa článku 7 ods. 2 súhlasila s tým, že jej prípad bude súčasťou žiadosti podanej v jej mene, a neexistujú nijaké skutočnosti týkajúce sa situácie tejto závislej osoby, ktoré by odôvodňovali osobitnú žiadosť.“

Nariadenie Dublin III

- 10 Podľa svojho článku 48 prvého odseku nariadenie č. 604/2013 (ďalej len „nariadenie Dublin III“) zrušilo nariadenie Rady (ES) č. 343/2003 z 18. februára 2003 ustanovujúce kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 50, 2003, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 109), ktoré v súlade so svojím článkom 24 nahrádzalo Dohovor určujúci štát zodpovedný za posúdenie žiadostí o azyl podaných v jednom členskom štáte Európskych spoločenstiev podpísaný v Dubline 15. júna 1990 (Ú. v. ES C 254, 1997, s. 1).
- 11 V rámci kapitoly II, nazvanej „Všeobecné zásady a záruky“, článok 3 ods. 1 nariadenia Dublin III, nazvaný „Prístup k postupu posudzovania žiadosti o medzinárodnú ochranu“, stanovuje:
- „Členské štáty posúdia každú žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorú podá štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti na území ktoréhokoľvek z nich, ako aj na hranici alebo v tranzitnom priestore. Žiadosť posúdi jeden členský štát, a to ten, ktorý je podľa kritérií stanovených v kapitole III označený ako zodpovedný.“
- 12 Článok 18 ods. 1 tohto nariadenia stanovuje:
- „Členský štát zodpovedný podľa tohto nariadenia je povinný:
- ...
- c) za podmienok stanovených v článkoch 23, 24, 25 a 29 prijať späť štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osobu bez štátnej príslušnosti, ktorí vzali posudzovanú žiadosť späť a podali žiadosť v inom členskom štáte, alebo ktorí sa nachádzajú na území iného členského štátu bez povolenia na pobyt;
- d) za podmienok stanovených v článkoch 23, 24, 25 a 29 prijať späť štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osobu bez štátnej príslušnosti, ktorých žiadosti boli zamietnuté a ktorí podali žiadosť v inom členskom štáte alebo ktorí sa nachádzajú na území iného členského štátu bez povolenia na pobyt.“

Dohoda medzi Úniou a Dánskom

- 13 Dohoda medzi [Európskou úniou] a Dánskym kráľovstvom o kritériách a mechanizmoch na určenie členského štátu, ktorý je zodpovedný za posúdenie žiadosti o azyl podanej v Dánsku alebo v ktoromkoľvek inom členskom štáte Európskej únie, a o systéme Eurodac na porovnávanie odtlačkov prstov pre účinné uplatňovanie Dublinského dohovoru (Ú. v. EÚ L 66, 2006, s. 38, ďalej len „dohoda medzi Úniou a Dánskom“), bola schválená v mene Únie rozhodnutím Rady 2006/188/ES z 21. februára 2006 (Ú. v. EÚ L 66, 2006, s. 37).
- 14 Podľa článku 2 tejto dohody:
- „1. Ustanovenia [nariadenia č. 343/2003], ktoré je pripojené k tejto dohode a tvorí jej časť spolu so svojimi vykonávacími opatreniami prijatými na základe článku 27 ods. 2 [nariadenia č. 343/2003] a s ohľadom na vykonávacie pravidlá prijaté po vstupe tejto dohody do platnosti, zavedenými v Dánsku..., sa budú v rámci medzinárodného práva vzťahovať na vzťahy medzi [Úniou] a Dánskom.“

2. Ustanovenia [nariadenia Rady (ES) č. 2725/2000 z 11. decembra 2000, ktoré sa týka zriadenia systému ‚Eurodac‘ na porovnávanie odtlačkov prstov pre účinné uplatňovanie Dublinského dohovoru (Ú. v. ES L 316, 2000, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 26),] ktoré je pripojené k tejto dohode a tvorí jej časť spolu so svojimi vykonávacími opatreniami... a s ohľadom na vykonávacie pravidlá prijaté po nadobudnutí platnosti tejto dohody, zavedenými v Dánsku..., sa budú v rámci medzinárodného práva vzťahovať na vzťahy medzi [Úniou] a Dánskom.

3. Dátum nadobudnutia platnosti tejto dohody sa bude uplatňovať namiesto dňa uvedeného v článku 29 [nariadenia č. 343/2003] a v článku 27 [nariadenia č. 2725/2000].“

15 Na smernicu 2011/95 ani na smernicu 2013/32 sa dohoda medzi Úniou a Dánskom nevzťahuje.

Nemecké právo

AsylG

16 § 26a Asylgesetz (zákon o azyle) (BGBl. 2008 I, s. 1798), nazvaný „Bezpečné tretie krajiny“, v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej (ďalej len „AsylG“) stanovuje:

„(1) Cudzinec, ktorý pricestoval z tretej krajiny v zmysle článku 16a ods. 2 prvej vety 1 Grundgesetz [základný zákon] (bezpečná tretia krajina), sa nemôže odvolávať na článok 16a ods. 1 základného zákona. ...

(2) Bezpečnými tretími krajinami sú okrem členských štátov Európskej únie krajiny uvedené v prílohe I. ...

...“

17 § 29 AsylG s názvom „Neprípustné žiadosti“ znie:

„(1) Žiadosť o azyl je neprípustná, ak

...

5. sa v prípade následnej žiadosti podľa § 71 alebo druhej žiadosti podľa § 71a nemá uskutočniť ďalšie azylové konanie. ...

...“

18 § 31 AsylG, nazvaný „Rozhodnutie [Spolkového úradu pre migráciu a utečencov] o žiadostiach o azyl“, stanovuje:

....

(2) V rozhodnutiach o prípustných žiadostiach o azyl... sa má výslovne určiť, či sa cudzincovi priznáva postavenie utečenca, alebo doplnková ochrana a či je uznaný za osobu s nárokom na azyl. ...

...“

19 § 71 AsylG s názvom „Následná žiadosť“ stanovuje:

„(1) Ak cudzinec po späťvzatí alebo právoplatnom zamietnutí predchádzajúcej žiadosti o azyl opakovane podá žiadosť o azyl (následná žiadosť), ďalšie azylové konanie sa má uskutočniť len vtedy, keď sú splnené podmienky stanovené v § 51 ods. 1 až 3 *Verwaltungsverfahrensgesetz* [(zákon o správnom konaní) (BGBl. 2013 I, s. 102)], čo musí posúdiť Spolkový úrad pre migráciu a utečencov....

...“

20 § 71a AsylG s názvom „Druhá žiadosť“ stanovuje:

„(1) Ak cudzinec po neúspešnom skončení azylového konania v bezpečnej tretej krajine (§ 26a), pre ktorú platia právne predpisy [Únie] o zodpovednosti za uskutočnenie azylových konaní alebo s ktorou Spolková republika Nemecko uzavrela medzinárodnoprávnu zmluvu týkajúcu sa tejto otázky, podá na spolkovom území žiadosť o azyl (druhá žiadosť), ďalšie azylové konanie sa má uskutočniť len vtedy, keď je Spolková republika Nemecko zodpovedná za uskutočnenie azylového konania a sú splnené podmienky stanovené v § 51 ods. 1 až 3 zákona o správnom konaní, čo musí posúdiť [Spolkový] úrad [pre migráciu a utečencov].

...“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

21 Dňa 10. novembra 2020 žalobcovia vo veci samej, ktorí sú gruzínski štátni príslušníci, podali na Úrad žiadosti o azyl.

22 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že počas preskúmania týchto žiadostí žalobcovia vo veci samej vyhlásili, že v roku 2017 opustili Gruzínsko, pricestovali do Dánska, kde žili tri roky a kde podali žiadosti o azyl, ktoré boli zamietnuté.

23 Listom z 31. marca 2021 Dánske kráľovstvo v odpovedi na žiadosť Úradu o informácie potvrdilo, že žalobcovia vo veci samej podali žiadosti o medzinárodnú ochranu 28. novembra 2017, ktoré boli zamietnuté 30. januára 2019. Z dôvodu, že opravné prostriedky podané žalobcami vo veci samej na dánske súdy proti rozhodnutiam o zamietnutí ich žiadostí boli zamietnuté 27. apríla 2020, tieto rozhodnutia nadobudli právoplatnosť.

24 Úrad preto preskúmal žiadosti žalobcov vo veci samej o azyl ako „druhé žiadosti“ v zmysle § 71a AsylG a rozhodnutím z 3. júna 2021 ich zamietol ako neprípustné na základe § 29 ods. 1 bodu 5 AsylG. Úrad konštatoval, že žalobcovia vo veci samej už podali žiadosti o azyl, ktoré boli právoplatne zamietnuté v Dánsku, ktoré sa v súlade s rozsudkom z 20. mája 2021, L. R. (Azylová žiadosť, ktorú Nórsko zamietlo) (C-8/20, EU:C:2021:404), musí považovať za „bezpečnú tretiu krajinu“ v zmysle § 26a AsylG. Podľa Úradu neboli splnené podmienky na odôvodnenie ďalšieho azylového konania, keďže z opisu skutkového stavu uvádzaného žalobcami vo veci samej na podporu ich žiadostí nevyplývala žiadna zmena skutkovej situácie v porovnaní so situáciou, na ktorej bola založená ich prvá žiadosť, zamietnutá dánskymi orgánmi.

25 Žalobcovia vo veci samej podali proti rozhodnutiu Úradu žalobu na vnútroštátny súd.

- 26 Vnútroštátny súd spresňuje, že podľa nemeckého práva je „následná žiadosť“ v zmysle § 71 AsylG novou žiadosťou o azyl podanou v Nemecku po zamietnutí prvej žiadosti o azyl podanej tiež v Nemecku. „Druhá žiadosť“ v zmysle § 71a AsylG je žiadosťou o azyl podanou v Nemecku po zamietnutí žiadosti o azyl podanej v bezpečnej tretej krajine v zmysle § 26a AsylG, a to najmä v inom členskom štáte Únie. Tieto dva typy žiadostí sú predmetom konania, ktoré sa líši od konania uplatňujúceho sa na prvú žiadosť o azyl. Zmyslom a účelom § 71a AsylG je považovať „druhá žiadosť“ za „následnú žiadosť“ a tým považovať rozhodnutie prijaté tretím štátom, ktorý rozhodoval o prvej žiadosti o azyl podanej žiadateľom, ktorý podal druhú žiadosť v Nemecku, za rozhodnutie prijaté nemeckými orgánmi o prvej žiadosti o azyl.
- 27 Vnútroštátny súd sa preto domnieva, že na účely rozhodnutia sporu, ktorý prejednáva, treba objasniť otázku, či sa článok 33 ods. 2 písm. d) smernice 2013/32 v spojení s článkom 2 písm. q) tejto smernice môže uplatniť, ak bolo konečné rozhodnutie o predchádzajúcej žiadosti o medzinárodnú ochranu prijaté v inom členskom štáte.
- 28 Okrem toho vnútroštátny súd poznamenáva, že smernica 2013/32 neodkazuje na pojem „druhá žiadosť“, a používa, najmä v článku 33 ods. 2 písm. d) a článku 2 písm. q) smernice 2013/32, len pojem „následná žiadosť“. Z toho možno vyvodiť, že článok 33 ods. 2 písm. d) tejto smernice sa uplatní len v prípade neskoršej žiadosti podanej v tom istom členskom štáte, v ktorom bola podaná a zamietnutá prvá žiadosť o medzinárodnú ochranu dotknutej osoby. V tomto zmysle by mohol argumentovať aj návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje spoločné konanie o medzinárodnej ochrane v Únii a zrušuje smernica 2013/32/EÚ [COM(2016) 467 final], ktorý stanovil, že do dotknutého nariadenia sa zahrnie ustanovenie, v ktorom sa výslovne uvedie, že po prijatí konečného rozhodnutia o zamietnutí predchádzajúcej žiadosti sa každá nová žiadosť podaná tým istým žiadateľom musí v ktoromkoľvek členskom štáte považovať zodpovedným členským štátom za následnú žiadosť.
- 29 Vnútroštátny súd uvádza, že hoci Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd, Nemecko) v rozsudku zo 14. decembra 2016 ponechal otvorenú odpoveď na otázku, či môže ísť o „následnú žiadosť“ v zmysle smernice 2013/32, ak sa prvé konanie, ktoré viedlo k zamietnutiu prvej žiadosti o medzinárodnú ochranu dotknutej osoby, uskutočnilo v inom členskom štáte, z neskoršej judikatúry nižších nemeckých správnych súdov vyplýva, že na túto otázku treba odpovedať kladne, čo podľa všetkého vnútroštátny súd pripúšťa.
- 30 V prípade, že Súdny dvor dá aj takúto kladnú odpoveď, vnútroštátny súd sa pýta, či to platí aj v prípade, keď po zamietnutí prvej žiadosti o azyl príslušnými orgánmi Dánskeho kráľovstva je podaná nová žiadosť o medzinárodnú ochranu v inom členskom štáte. Vnútroštátny súd v tejto súvislosti pripomína, že hoci je Dánske kráľovstvo členským štátom Únie, zdôrazňuje, že na základe Protokolu o postavení Dánska nie je tento členský štát viazaný smernicami 2011/95 a 2013/32. Ako pritom vyplýva z definícií uvedených v článku 2 smernice 2013/32 a z rozsudku z 20. mája 2021, L. R. (Žiadosť o azyl, ktorú Nórsko zamietlo) (C-8/20, EU:C:2021:404), možno novú žiadosť o medzinárodnú ochranu kvalifikovať ako „následnú žiadosť“ v zmysle tejto smernice len vtedy, ak predchádzajúcou žiadosťou ten istý žiadateľ žiadal o priznanie postavenia utečenca alebo postavenia osoby s doplnkovou ochranou podľa smernice 2011/95.
- 31 Vnútroštátny súd sa preto prikláňa k názoru, že pojem „členský štát“ v zmysle smernice 2013/32 sa má vykladať reštriktívne tak, že zahŕňa len členské štáty, ktoré sa podieľajú na spoločnom európskom azylovom systéme, keďže sú viazané smernicami 2011/95 a 2013/32. To nie je prípad Dánskeho kráľovstva, ktoré sa podľa dohody medzi Úniou a Dánskom zúčastňuje len na systéme zavedenom nariadením Dublin III.

- 32 V prípade, že odpoveď na otázku vnútroštátneho súdu uvedenú v bode 30 vyššie bude záporná, tento súd sa domnieva, že treba objasniť otázku, či vzhľadom na to, že žiadosť žalobcov vo veci samej o azyl už bola dánskymi orgánmi zamietnutá na základe preskúmania založeného v podstate na rovnakých kritériách, ako sú kritériá stanovené v smernici 2011/95 na priznanie postavenia utečenca, by bolo možné zrušiť len časť rozhodnutia Úradu, ktoré je predmetom konania vo veci samej, čo by znamenalo povinnosť opätovne preskúmať žiadosť žalobcov vo veci samej len s ohľadom na možnosť priznať im postavenie doplnkovej ochrany. Hoci totiž dánske právo stanovuje režim ochrany pre utečencov a pre osoby, ktoré sa podľa práva Únie môžu domáhať doplnkovej ochrany, podobný režimu stanovenému právom Únie, vnútroštátny súd sa prikláňa k názoru, že nie je možné pristúpiť k takémuto čiastočnému zrušeniu napadnutého rozhodnutia.
- 33 Za týchto podmienok Schleswig-Holsteinisches Verwaltungsgericht (Správny súd spolkovej krajiny Šlezvicko-Holštajnsko, Nemecko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Je vnútroštátna právna úprava, podľa ktorej možno žiadosť o medzinárodnú ochranu odmietnuť ako neprípustnú následnú žiadosť, zlučiteľná s článkom 33 ods. 2 písm. d) a článkom 2 písm. q) smernice [2013/32], ak sa neúspešné prvé azylové konanie uskutočnilo v inom členskom štáte EÚ?
 2. V prípade, ak je odpoveď na prvú otázku kladná, je vnútroštátna právna úprava, podľa ktorej možno žiadosť o medzinárodnú ochranu odmietnuť ako neprípustnú následnú žiadosť, zlučiteľná s článkom 33 ods. 2 písm. d) a článkom 2 písm. q) smernice 2013/32 aj vtedy, ak sa neúspešné prvé azylové konanie uskutočnilo v Dánsku?
 3. V prípade, ak je odpoveď na druhú otázku záporná, je vnútroštátna právna úprava, podľa ktorej je žiadosť o azyl v prípade následnej žiadosti neprípustná a ktorá v tejto súvislosti nerozlišuje medzi postavením utečenca a postavením osoby s doplnkovou ochranou, zlučiteľná s článkom 33 ods. 2 [písm. d)] smernice 2013/32?“

O prejudiciálnych otázkach

- 34 Na úvod treba konštatovať, že spor vo veci samej sa týka zrušenia rozhodnutí o zamietnutí žiadostí o medzinárodnú ochranu gruzínskych štátnych príslušníkov, ktorých predchádzajúce žiadosti o medzinárodnú ochranu Dánske kráľovstvo zamietlo.
- 35 Ako však poznamenáva vnútroštátny súd, pokiaľ ide o tretiu časť hlavu V Zmluvy o FEÚ, do ktorej patria najmä politiky vzťahujúce sa na hraničné kontroly, azyl a prisťahovalectvo, má Dánske kráľovstvo na základe Protokolu o postavení Dánska osobitné postavenie, ktoré ho odlišuje od ostatných členských štátov.
- 36 V dôsledku toho na poskytnutie užitočnej odpovede vnútroštátnemu súdu stačí analyzovať položené otázky len v rozsahu, v akom sa týkajú prípadu predchádzajúcej žiadosti o medzinárodnú ochranu zamietnutej dánskymi orgánmi, pričom nie je potrebné zohľadniť prípad zamietnutia podobnej žiadosti orgánmi iného členského štátu [pozri analogicky rozsudok z 20. mája 2021, L. R. (Žiadosť o azyl, ktorú Nórsko zamietlo), C-8/20, EU:C:2021:404, bod 30].

- 37 Treba preto konštatovať, že svojimi otázkami, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 33 ods. 2 písm. d) smernice 2013/32 v spojení s článkom 2 písm. q) tejto smernice, ako aj s článkom 2 Protokolu o postavení Dánska vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave iného členského štátu, ako je Dánske kráľovstvo, ktorá stanovuje možnosť zamietnuť ako neprípustnú v celom rozsahu alebo čiastočne žiadosť o medzinárodnú ochranu v zmysle článku 2 písm. b) tejto smernice, ktorú tomuto členskému štátu podal štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti, ktorých predchádzajúca žiadosť o medzinárodnú ochranu podaná Dánskemu kráľovstvu bola týmto členským štátom zamietnutá.
- 38 Podľa judikatúry Súdneho dvora článok 33 ods. 2 smernice 2013/32 taxatívne vymenúva situácie, v ktorých členské štáty môžu považovať žiadosť o medzinárodnú ochranu za neprípustnú [rozsudok z 20. mája 2021, L. R. (Žiadosť o azyl, ktorú Nórsko zamietlo), C-8/20, EU:C:2021:404, bod 31 a citovaná judikatúra].
- 39 Článok 33 ods. 2 písm. d) smernice 2013/32 stanovuje, že členské štáty môžu zamietnuť žiadosť o medzinárodnú ochranu ako neprípustnú, ak predstavuje následnú žiadosť, pričom sa neobjavili ani neboli žiadateľom predložené nové skutočnosti alebo zistenia súvisiace s posúdením, či žiadateľ spĺňa požiadavku na uznanie za osobu požívajúcu medzinárodnú ochranu v zmysle smernice 2011/95.
- 40 Pojem „následná žiadosť“ je definovaný v článku 2 písm. q) smernice 2013/32 ako ďalšia žiadosť o medzinárodnú ochranu podaná po prijatí konečného rozhodnutia o predchádzajúcej žiadosti.
- 41 Táto definícia tak preberá pojmy „žiadosť o medzinárodnú ochranu“ a „konečné rozhodnutie“, ktoré sú tiež definované v článku 2 tejto smernice, a to v písm. b) a písm. e) tohto článku.
- 42 Pokiaľ ide v prvom rade o pojem „žiadosť o medzinárodnú ochranu“ alebo „žiadosť“, tento pojem je definovaný v článku 2 písm. b) smernice 2013/32 ako žiadosť o ochranu od členského štátu podanú štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti, o ktorých je možné predpokladať, že žiadajú o priznanie postavenia utečenca alebo postavenia osoby s doplnkovou ochranou podľa smernice 2011/95.
- 43 Hoci žiadosť o medzinárodnú ochranu podaná príslušným orgánom Dánskeho kráľovstva v súlade s vnútroštátnymi ustanoveniami tohto členského štátu je pritom nepochybne žiadosťou o ochranu od členského štátu, nič to nemení na skutočnosti, že nepredstavuje žiadosť „o priznanie postavenia utečenca alebo postavenia osoby s doplnkovou ochranou“ podľa smernice 2011/95, keďže v súlade s Protokolom o postavení Dánska sa táto smernica na Dánske kráľovstvo neuplatňuje, ako je napokon pripomenuté v odôvodnení 51 tejto smernice.
- 44 Pokiaľ ide v druhom rade o pojem „konečné rozhodnutie“, tento pojem je definovaný v článku 2 písm. e) smernice 2013/32 ako každé rozhodnutie o tom, či sa štátnemu príslušníkovi tretej krajiny alebo osobe bez štátnej príslušnosti prizná postavenie utečenca alebo postavenie osoby s doplnkovou ochranou na základe smernice 2011/95, a ktoré už nepodlieha opravnému prostriedku v rámci kapitoly V smernice 2013/32.
- 45 Z rovnakých dôvodov, ako sú dôvody uvedené v bode 43 tohto rozsudku, sa na rozhodnutie prijaté Dánskym kráľovstvom v súvislosti so žiadosťou o medzinárodnú ochranu nemôže vzťahovať táto definícia.

- 46 Vzhľadom na tieto skutočnosti a bez toho, aby tým bola dotknutá odlišná otázka, či sa pojem „následná žiadosť“ vzťahuje na novú žiadosť o medzinárodnú ochranu podanú členskému štátu po tom, čo bola konečným rozhodnutím zamietnutá predchádzajúca žiadosť iným členským štátom, ktorým nie je Dánske kráľovstvo, zo znenia článku 2 písm. b), e) a q) smernice 2013/32 vyplýva, že žiadosť o medzinárodnú ochranu podanú členskému štátu nemožno považovať za „následnú žiadosť“, ak je táto žiadosť podaná po zamietnutí podobnej žiadosti toho istého žiadateľa Dánskym kráľovstvom.
- 47 Vzhľadom na to existencia skoršieho rozhodnutia Dánskeho kráľovstva, ktorým bola zamietnutá žiadosť o medzinárodnú ochranu podaná tomuto členskému štátu v súlade s jeho vnútroštátnymi ustanoveniami, neumožňuje kvalifikovať žiadosť o medzinárodnú ochranu v zmysle smernice 2011/95 podanú dotknutou osobou inému členskému štátu po prijatí tohto skoršieho rozhodnutia ako „následnú žiadosť“ v zmysle článku 2 písm. q) a článku 33 ods. 2 písm. d) smernice 2013/32.
- 48 Ani dohoda medzi Úniou a Dánskom, ani možnosť, že dánska právna úprava stanovuje na účel poskytovania medzinárodnej ochrany rovnaké alebo podobné podmienky, ako sú podmienky stanovené v smernici 2011/95, nemôžu viesť k odlišnému záveru.
- 49 V prvom rade je pravda, že na základe článku 2 dohody medzi Úniou a Dánskom vykonáva nariadenie Dublin III aj Dánske kráľovstvo. V situácii, o akú ide vo veci samej, keď dotknuté osoby podali žiadosť o medzinárodnú ochranu v Dánskom kráľovstve, iný členský štát, ktorému tieto dotknuté osoby podali novú žiadosť o medzinárodnú ochranu, tak môže, ak sú splnené podmienky uvedené v článku 18 ods. 1 písm. c) a d) tohto nariadenia, požiadať Dánske kráľovstvo o prijatie uvedených dotknutých osôb späť.
- 50 Nemožno však z toho vyvodiť, že ak takéto prijatie späť nie je možné alebo k nemu nedôjde, dotknutý členský štát je oprávnený domnievať sa, že nová žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorú tá istá dotknutá osoba predložila jeho vlastným orgánom, predstavuje „následnú žiadosť“ v zmysle článku 33 ods. 2 písm. d) smernice 2013/32 [pozri analogicky rozsudok z 20. mája 2021, L. R. (Žiadosť o azyl, ktorú Nórsko zamietlo), C-8/20, EU:C:2021:404, bod 44].
- 51 Hoci totiž dohoda medzi Úniou a Dánskom v podstate stanovuje, že Dánske kráľovstvo vykonáva určité ustanovenia nariadenia Dublin III, uvedená dohoda naopak nestanovuje, že smernica 2011/95 alebo smernica 2013/32 sa na Dánske kráľovstvo uplatňujú.
- 52 V druhom rade, aj keď, ako tvrdí vnútroštátny súd, žiadosti o priznanie postavenia utečenca podané Dánskemu kráľovstvu preskúmajú orgány tohto členského štátu na základe kritérií, ktoré sú v podstate totožné s kritériami stanovenými smernicou 2011/95, táto okolnosť nemôže odôvodniť zamietnutie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej v inom členskom štáte žiadateľom, ktorého predchádzajúca žiadosť o priznanie tohto postavenia bola dánskymi orgánmi zamietnutá, aj keď sa obmedzuje na aspekt týkajúci sa priznania postavenia utečenca.
- 53 Okrem toho, že jednoznačné znenie relevantných ustanovení smernice 2013/32 bráni jej výkladu článku 33 ods. 2 písm. d) v tomto zmysle, nemožno pod hrozbou narušenia právnej istoty podmieňovať uplatnenie tohto posledného uvedeného ustanovenia posúdením konkrétnej úrovne ochrany žiadateľov o medzinárodnú ochranu v Dánskom kráľovstve [pozri analogicky rozsudok z 20. mája 2021, L. R. (Žiadosť o azyl, ktorú Nórsko zamietlo), C-8/20, EU:C:2021:404, bod 47].

- 54 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že smernica 2011/95 sa neobmedzuje na stanovenie postavenia utečenca, ako je upravené v medzinárodnom práve, a to v Ženevskom dohovore, ako je definovaný v článku 2 písm. c) smernice 2011/95, ale zakotvuje aj doplnkovú ochranu, ktorá, ako vyplýva z odôvodnenia 6 tejto smernice, dopĺňa pravidlá týkajúce sa postavenia utečenca.
- 55 S prihliadnutím na všetky predchádzajúce úvahy treba na položenú otázku odpovedať tak, že článok 33 ods. 2 písm. d) smernice 2013/32 v spojení s jej článkom 2 písm. q), ako aj s článkom 2 Protokolu o postavení Dánska sa má vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave iného členského štátu, ako je Dánske kráľovstvo, ktorá stanovuje možnosť zamietnuť ako neprípustnú v celom rozsahu alebo čiastočne žiadosť o medzinárodnú ochranu v zmysle článku 2 písm. b) tejto smernice, ktorú tomuto členskému štátu podal štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti, ktorých predchádzajúca žiadosť o medzinárodnú ochranu podaná Dánskemu kráľovstvu bola týmto členským štátom zamietnutá.

O trovách

- 56 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (desiata komora) rozhodol takto:

Článok 33 ods. 2 písm. d) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany v spojení s jej článkom 2 písm. q), ako aj s článkom 2 Protokolu (č. 22) o postavení Dánska, ktorý tvorí prílohu k Zmluve o EÚ a Zmluve o FEÚ,

sa má vykladať v tom zmysle, že:

bráni právnej úprave iného členského štátu, ako je Dánske kráľovstvo, ktorá stanovuje možnosť zamietnuť ako neprípustnú v celom rozsahu alebo čiastočne žiadosť o medzinárodnú ochranu v zmysle článku 2 písm. b) tejto smernice, ktorú tomuto členskému štátu podal štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti, ktorých predchádzajúca žiadosť o medzinárodnú ochranu podaná Dánskemu kráľovstvu bola týmto členským štátom zamietnutá.

Podpisy